

Täysistunto

Torstai 20.11.2025 klo 16.00—21.53

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 62/2025 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 24/2025 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 24/2025 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä. — Siellä on ensimmäinen puheenvuoro edustaja Hännisellä. Olkaa hyvä.

Keskustelu

20.24 **Juha Hänninen kok:** Kiitos, arvoisa puhemies! Suomen tulee olla maa, johon halutaan tulla rakentamaan elämää eli tekemään töitä, opiskelemaan ja oppimaan kieltä. Samalla Suomen tulee olla maa, jossa turvallisuus ja osallisuus ja vastuu kulkevat käsi kädessä. Tällä hallituksen esityksellä tiukennetaan pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja. Esitys perustuu selkeään periaatteeseen: pysyvän luvan voi saada vain se, joka sitoutuu yhteiskuntaamme eli työskentelee, opiskelee, oppii kieltä ja elää nuhteettomasti.

Arvoisa puhemies! Nykyisin pysyvän oleskeluluvan voi saada neljän vuoden yhtäjaksoisen asumisen jälkeen. Jatkossa pääsääntö olisi kuusi vuotta, ja edellytyksenä olisi myös kahden vuoden työhistoria sekä tyydyttävä kielitaito. Tärkeä muutos on se, että ehdoton vankeusrangaistus katkaisisi asumisajan kertymisen, mikä on aivan oikein. Suomalaisen yhteiskunnan pysyvää jäsenyyttä ei voi rakentaa rikosten varaan.

Tämä esitys korostaa erityisesti sitä, että kielen oppiminen ja työhistoria ovat osoituksia aidosta kotoutumisesta eivätkä pelkistä muodollisuuksista. Samalla on tärkeää ottaa huomioon järjestelmän säilyminen oikeudenmukaisena esimerkiksi silloin, kun kotoutumisen esteet johtuvat sairaudesta tai vammasta. Nämä muutokset eivät ole torjuvia vaan kannustavia. Ne palkitsevat niitä, jotka haluavat juurtua Suomeen ja noudattaa yhteisiä pelisääntöjä.

Tämän esityksen tärkein tehtävä on kannustaa. Pysyvän luvan voi saada nopeammin, esimerkiksi jos henkilö suorittaa Suomessa ylemmän korkeakoulututkinnon, työskentelee yli 40 000 euron vuosituloilla tai osoittaa erityisen hyvää kielitaitoa. Kyse ei ole siis porttien sulkemisesta vaan oikeiden ovien avaamisesta niille, jotka haluavat osallistua, kuulua yhteisöömme ja sitoutua yhteiskuntaamme arvoihin.

Arvoisa puhemies! Tämä esitys tukee turvallisuutta kahdella tavalla: Ensinnäkin se kannustaa tulemaan osaksi yhteiskuntaamme, panostamaan työhön, opiskeluun ja kielen opetteluun. Toiseksi se selkeyttää viestiä siitä, että pysyvä oleskelu Suomessa edellyttää vastuun kantamista sekä yhteisten pelisääntöjen noudattamista.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Meidän tulee pystyä turvaamaan yhteiskunnan eheys ja sisäinen turvallisuus. Tämä ei ole vastakkainasettelua vaan yhteisten pelisääntöjen vahvistamista. Kyse ei ole siitä, että pysyvän oleskeluluvan saamisen ehtoja kohtuuttomalla tavalla tiukennettaisiin. Kyse on siitä, että kannustamme jokaista olemaan osa yhteiskuntaamme.

Arvoisa puhemies! Pysyvän oleskeluluvan tulisi olla osoitus molemminpuolisesta sitoutumisesta. Tällä esityksellä hallitus rakentaa järjestelmää, jossa vastuullinen maahanmuutto ja kansallinen turvallisuus eivät ole ristiriidassa vaan kulkevat rinta rinnan. — Kiitos, arvoisa puhemies.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Keto-Huovinen.

20.29 Pihla Keto-Huovinen kok: Arvoisa rouva puhemies! Hallitusohjelman mukaan pysyvän oleskeluluvan saamisen edellytykset muutetaan kotoutumiseen kannustaviksi. Muutoksella Suomeen muuttavia kannustetaan opiskeluun, työskentelyyn, kielen opiskeluun ja nuhteettomaan elämään sekä edelleen tällä tavoin integroitumaan suomalaiseen yhteiskuntaan. Muutoksen ytimessä on pysyvän oleskeluluvan asumisaikaedellytyksen pidentäminen neljästä vuodesta kuuteen vuoteen, mutta samalla luodaan selkeitä väyliä pysyvän luvan nopeampaan saamiseen opiskeluun, tulotasoon ja kielen oppimiseen liittyvillä poikkeuksilla, joiden perusteella pysyvän oleskeluluvan voisi saada nopeamminkin.

Arvoisa rouva puhemies! Ehdotus sisältää lukuisia kannustimia, jotka palkitsevat työsäkäynnistä, kielitaidosta sekä Suomessa suoritetuista tutkinnoista. Näitä ovat muun muassa 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu korkeakoulututkinto yhdessä työhistorian kanssa sekä poikkeuksellisen hyvä kielitaito. On tärkeää huomata se, että 40 000 euron vuositulot tarkoittavat noin 3 200 euron kuukausipalkkaa, ja näin ollen tuloperuste ei koske vain pientä erityisryhmää, vaan käytettävissä olevan tilaston mukaan rajan ylittävissä palkkaluokissa työskentelee laaja kirjo eri alojen ammattilaisia, kuten sairaanhoitajia, peruskoulun opettajia, prosessi- ja kuljetustyöntekijöitä, rakennusalan ammattilaisia ja monia muita.

Korkeakoulutettujen osalta muutos on erityisen merkittävä. Suomessa suoritettua yliopistotutkinnon jälkeen pysyvän oleskeluluvan voisi saada ilman asumisaikaedellytystä, ja ylemmän korkeakoulututkinnon suorittaneet voisivat saada luvan normaalisti kaksi vuotta aiemmin. Tällä lisätään todennäköisyyttä, että jo Suomeen opiskelemaan tulleet myös jäävät tänne työelämään ja vahvistamaan osaamispohjaamme.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunnan saamista asiantuntijalausunnoissa on laajasti myös esitetty, että Suomessa suoritettua ammattikorkeakoulututkinnot tulee lisätä säännöksessä edellytettyihin tutkintoihin. Erityisesti lausunnoissa pidetään epäyhdenvertaisena sitä, että ammattikorkeakoulututkintoja ei ehdoteta hyväksyttäviin tutkintoihin, kun taas alemmat yliopistotutkinnot niihin ehdotuksen mukaan kuuluvat. Lausunnoissa on todettu, ettei ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden poissulkemiselle ole perusteita, koska Suomen tutkintojen ja muiden osaamiskokonaisuuksien viitekehyksessä tutkinnot on sijoitettu kahdeksalle tasolle niiden vaatiman osaamisen perusteella ja yliopistoissa ja ammattikorkeakouluissa suoritettavat alemmat korkeakoulututkinnot on sijoitettu tässä viitekehyksessä samalle tasolle. Lausunnoissa todetaan myös se, että ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita ovat muun muassa sairaanhoitajat, insinöörit, poliisit ja varhaiskasvatuksen sosionomit, eli ne ryhmät, jotka työllistyvät Suomeen erittäin hyvin ja erityisesti

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

aloille, joilla on työvoimapulaa. Pidän itse näitä asiantuntijakuulemisissa nostettuja kriittisiä huomioita hyvinkin perusteltuina.

Arvoisa rouva puhemies! Hallintovaliokunta on mietinnössään yhtynyt hallituksen esityksen perusteluihin tutkintojen erilaisesta luonteesta, ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden pääsystä työmarkkinoille ja tarpeesta kannustaa maisteriopiskelijoita sitoutumaan Suomeen jo ennen tutkinnon suorittamista ja hakeutumaan Suomen työmarkkinoille valmistumisen jälkeen. Hallintovaliokunta ei kuitenkaan pidä tätä ratkaisua täysin ongelmattomana. Siksi valiokunta pitääkin tärkeänä, että muutoksen vaikutuksia ammattikorkeakoulu- ja yliopistotutkinnon suorittaneiden välillä seurataan.

Arvoisa puhemies! Ehdotus vahvistaa myös viestiä siitä, että nuhteettomuudella on merkitystä. Jatkossa ehdoton vankeusrangaistus katkaisisi asumisajan kertymisen pysyvää oleskelulupaa varten. Tämä on linjassa sen kanssa, että pysyvä oleskelu on merkittävä oikeus, joka tuo vakautta ja pysyvyyttä henkilön asemaan Suomessa. Pysyvä lupa poikkeaa määräaikaisesta siten, että jatkolupia ei enää tarvita ja oleskelun perusteissa tapahtuvat muutokset eivät vaikuta luvan voimassaoloon.

Haluan vielä nostaa esiin myös tämän kielikoulutusasian. Valiokunta on korostanut mietinnössään sitä, että kotoutumiseen keskeisesti kuuluvaa kielikoulutusta on jatkossa kehitettävä. Tämä on välttämätöntä, jotta lainsäädännön kannustimet toimivat käytännössä eikä kukaan jää palveluiden puutteen vuoksi niiden ulkopuolelle.

Arvoisa puhemies! Tavoitteena on kuitenkin kannustaa kotoutumiseen ja antaa näkymä tulevaisuudesta myöskin suomalaisessa yhteiskunnassa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Antikainen.

20.34 Sanna Antikainen ps: Arvoisa rouva puhemies! Pysyvä oleskelu Suomessa ei saa olla automaattinen etuus, se on ansaittava. Suomi ei saa olla mikään pysyvän oleskelun jakopiste niille, jotka eivät halua tehdä täällä töitä tai sitoutua tähän maahan.

Esityksen ydin on selkeä. Pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä tiukennetaan, ja järjestelmä vihdoinkin laitetaan siihen asentoon, että se palkitsee aidosta kotoutumisesta, ei minimisuorituksista tai suorittamatta jättämisestä. Yhtäjaksoinen oleskelu nostetaan pääsääntöisesti kuuteen vuoteen. Sen jälkeen pysyvän oleskeluluvan saa se, joka osaa suomea tai ruotsia tyydyttävästi, jolla on kahden vuoden työhistoria ja joka ei ole roikkunut liian kauan sosiaaliturvan varassa eikä ole tehnyt vakavia rikoksia. Näin sen on oltavakin.

Arvoisa puhemies! Tämä muutos kohdistuu erityisesti niihin maahanmuuttajaryhmiin, jotka ovat työelämän ulkopuolella ja vailla kielitaitoa, eli siihen ryhmään, josta ei ole hyötyä Suomelle. Näin se vain valitettavasti on, ja toivon, että vasemmistopuolueet ymmärtäisivät myös sen, että Suomen taloudellinen tilanne on siinä pisteessä, ettei meillä ole enää tähän varaa. Nyt hallituksen viesti on oikeanlainen: kun opit kielen, käyt töissä, juurrut Suomeen, niin sitten voit saada pysyvän oleskeluluvan, ja näin on oikein.

Esitys on myös tarkasti kohdennettu houkuttelemaan niitä henkilöitä, joita me oikeasti tarvitsemme. Mahdollisuus pysyvään oleskeluun jo neljän vuoden jälkeen säilyy, mutta vain niille, joilla on vahva näyttö eli vähintään 40 000 euron vuositulot tai Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto, tai jatkotutkinto ja kahden vuoden työhistoria, tai erityisen hyvä kielitaito ja kolmen vuoden työhistoria.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä keskeisempää on nuhteettomuuden kiristäminen. Ehdoton vankeusrangaistus katkaisee jatkossa asumisajan kertymisen. Se on täysin oikein. Jos

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

ulkomaalainen syyllistyy rikoksiin, niin silloin ei voi myöskään ansaita suorinta tietä pysyvää oleskelua Suomessa. Kotoutumista ei mitata vain kielikokeella, se mitataan myös sillä, kunnioittaako ihminen Suomen lakeja.

Arvoisa rouva puhemies! Oppositio ei tietenkään tätä kannata. Demarit haluavat lyhentää työhistoriaedellytystä ja venyttää turvautumista työttömyysturvaan ja toimeentulotukeen milloin milläkin poikkeusperusteella. Vasemmisto haluaa koko esityksen romukoppaan. Se on linjakasta heiltä sinällään. He eivät näe mitään ongelmaa siinä, että pysyvän oleskeluluvan voi saada ilman kielitaitoa, ilman työtä ja ilman todellista kotoutumista. Käytännössä vasemmistopuolueet haluavat Suomen olevan jatkossakin koko maailman sosiaalitoimisto, vaan kun rahat ovat loppu — yrittäkää jo ymmärtää tämä.

Mutta ehkä paljastavin on juuri keskustan linja. Keskusta esittää, että myös ammattikorkeakoulututkinto ja ammatillinenkin tutkinto pitäisi liittää pysyvän oleskeluluvan tutkintopohjaiseen pikakaistaan ja että lomautusjaksot ja osa-aikatyö erityisesti huomioitaisiin työhistoriaa laskettaessa. Toisin sanoen keskusta haluaa avata ovea entistä avoimemmaksi pysyvälle oleskelulle ja pehmentää vaatimuksia juuri siellä, missä meidän pitäisi pitää kiinni tiukasta linjasta. Keskusta siis liputtaa helpompaa reittiä Suomeen jäämiselle. Tämä on juuri sitä keskustalaista selkärangattomuutta.

Arvoisa rouva puhemies! Tutkintoperusteinen nopeampi polku pysyvään oleskeluun on tarkoitettu rajatulle joukolle, niille, jotka ovat yliopistotutkinnon kautta sitoutuneet Suomeen ja joiden kohdalla haluamme vahvistaa Suomen asemaa globaalissa osaajakilpailussa. Ammattikorkeakoulu ja ammatilliset tutkinnot ovat arvokkaita, eikä niitä sivuuteta millään tavalla. Niitä tutkintoja suorittaneet henkilöt voivat edelleen saada pysyvän oleskelun kuten muutkin: kielen, työn ja riittävän oleskeluajan kautta.

Keskustan vaatimus sekoittaisi jälleen rajaa tilapäisen oleskelun ja pysyvän aseman välillä, ja juuri tuon rajan hämärtyminen on ollut vuosia suomalaisen maahanmuuttopolitiikan ongelma. Samoin kuin keskusta haluaa erikseen painottaa lomautuksia ja osa-aikatyötä työhistoriaedellytyksessä, se käytännössä yrittää pehmentää järjestelmän ydintä. Tämän esityksen idea ei ole laskea jokaista lain sallimaa teknistä tuntia vaan varmistaa, että pysyvää oleskelua hakevalla on aidosti vakiintunut asema työelämässä.

Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaisten linja on selkeä. Pysyvä oleskelu on tarkoitettu niille, jotka oppivat kielen, tekevät töitä tai opiskelevat tavoitteellisesti ja kunnioittavat Suomen lakeja ja arvoja. Esitys on taloudellisesti varsin vastuullinen. Se tukee turvallisuutta ja tekee Suomesta houkuttelevamman niille, joista Suomella on todellista hyötyä, ei niille, jotka etsivät helppoa oleskelua ilman velvoitteita. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki.

20.41 Anne Rintamäki ps: Arvoisa puhemies! Käsitlemme tänään sekä hallituksen esitystä että hallintovaliokunnan mietintöä, jotka koskevat ulkomaalaislain muutoksia. Kyse ei ole mistään vähäpätöisestä asiasta vaan Suomen maahanmuuttopolitiikan suunnasta ja siitä, millaisia edellytyksiä asetamme pysyvälle oleskelulle.

Hallitus esittää, että pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä tiukennetaan. Yhtäjaksoinen oleskeluaika nostetaan neljästä vuodesta kuuteen vuoteen ja lisäksi vaaditaan tyydyttävä suomen tai ruotsin kielen taito sekä kahden vuoden työhistoria. Tämä on täysin perusteltua. Meidän on varmistettava, että Suomeen jäävät henkilöt todella kotoutuvat, oppivat

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

kielen ja osallistuvat yhteiskuntaan. Ei ole mitään järkeä siinä, että pysyvän luvan saa lähes automaattisesti muutaman vuoden jälkeen ilman todellista sitoutumista tähän maahan.

Oppositiolta on kuultu kritiikkiä, että nämä tiukennukset karkottavat osaajia ja heikentävät Suomen houkuttelevuutta. Kysyn: kumpi on houkuttelevampaa, maa, jossa pysyvän luvan saa automaattisesti ilman kotoutumista, vai maa, jossa vaaditaan työtä, kielitaitoa ja yhteiskuntaan kiinnittymistä? Meidän on oltava rehellisiä: liian löysä linja on johtanut siihen, että Suomeen on jäänyt ihmisiä, jotka eivät työllisty, eivät opi kieltä ja jäävät sosiaaliturvan varaan. Tämä ei ole kestävää.

Arvoisa puhemies! Itselleni sattui työssäni tapaus, missä kutsuin kuultavaksi miehen, joka asui Pohjanmaan rannikolla, missä satsataan kasvihuoneviljelyyn laajasti. Näin väestötietojärjestelmästä, että miehen tietoihin oli laitettu asioidenhoitokieleksi ruotsi, mutta arvelin pärjääväni Kauhavan ruotsilla hyvin kuulustelussa. Sain puhelun, jossa miehen sukulainen ilmoitti minulle, että kuulusteluun on saatava paikan päälle tulkki. Kun tuli kuulustelupäivä ja ensimmäisten kysymysten joukossa selvitin, kauanko mies oli asunut Suomessa, vastaus oli 35 vuotta — siis 35 vuotta, ja ainoa, mitä hän osasi ruotsiksi sanoa, oli ”tack och adjö”, suomeksi ei sitäkään.

Meidän yhteiskuntamme on liberaaliudella ja yltiösuvaitsevaisuudella sallinut tähän saakka, ettei yksilön tarvitse maahan tultuaan ponnistella ollenkaan kielen oppimiseksi, joka on ensimmäinen ja tärkein tapa integroitua yhteiskuntaamme. Onneksi tämän hallituksen agendana on muuttaa tämä asia.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksessä on myös tärkeä rikosesteiden tiukennus. Jos henkilö saa ehdottoman vankeusrangaistuksen, oleskeluaika alkaa alusta. Tämä on selvä viesti: rikollisuus ei ole hyväksyttävää, ja pysyvää lupaa ei myönnetä rikosten varjossa.

Hallintovaliokunnan mietintö tukee hallituksen linjaa ja korostaa kotoutumisen merkitystä. Valiokunta on kuullut laajasti asiantuntijoita, ja vaikka osa elinkeinoelämän edustajista pelkää vaikutuksia työvoiman saatavuuteen, on todettava, että Suomen maahanmuuttopolitiikan ensisijainen tehtävä ei ole halvan työvoiman tuonti vaan turvallinen ja toimiva yhteiskunta. Oppositiolle haluan sanoa: teidän vaihtoehtonne on jatkaa vanhaa linjaa, jossa pysyvä lupa on lähes automaatio.

Katsotaan hieman vastalauseita. Sosiaalidemokraatit tahtovat siis työhistoriaedellytyksiin löysennyksiä ja sitä, että pysyvän oleskeluluvan korkeakoulututkinnon perusteella koskevaa ehdotusta tulisi muuttaa siten, että myös ammattikorkeakouluissa suoritettut alemmat korkeakoulututkinnot sisällytetään pykälään. Keskustalaiset sen sijaan tahtovat vieläkin kovempia löysennyksiä työhistoriaedellytyksiin, kuten osa-aikaisen työn laske-
mista mukaan, ja myös ammattikorkeakoulututkinto ja ammatillinen tutkinto tulisi sisällyttää heidän näkemyksensä mukaan lain soveltamisalaan. Siis ihan tosissaanko tarjotaan pysyvää oleskelulupaa vastineeksi pelkästä parin kolmen vuoden ammatillisesta koulutuksesta? [Sanna Antikainen: No näin keskusta haluaa!] Tämähän olisi merkittävä maahanmuuttopolitiikan löysennys. Se ei käy. Tämähän on kuin maahanmuuttopoliittinen huuto-
kauppa: SDP haluaa löysentää politiikkaa vähän, keskustalaiset vähän enemmän ja viher-
vasemmistolaiset sitten aika paljonkin. Onneksi tämä hallitus ei piirun vertaa.

Arvoisa puhemies! Opposition viitoittama tie johtaa kasvaviin kustannuksiin, segregaat-
tion lisääntymiseen ja kotoutumisen epäonnistumiseen. Ilmiöt ovat tunnistettavissa helposti esimerkiksi Englannissa ja Ruotsissa. Me perussuomalaiset emme hyväksy tällaista. Me haluamme, että Suomi on maa, jossa maahanmuutto on hallittua ja jossa pysyvän oleskeluluvan saa vain aidosti yhteiskuntaan integroitunut ja nuhteeton henkilö. Hallituksen esi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

tys on askel kohti vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa. Meillä on vielä mahdollisuus korjata tilanne. On pysyttävä hereillä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas.

20.46 Merja Rasinkangas ps: Arvoisa rouva puhemies! Käsittelyssä on hallituksen esitys ja hallintovaliokunnan mietintö pysyvien oleskelulupien ehtojen tiukentamiseksi. Nyt on pakko todeta, että vihdoinkin mennään oikeaan suuntaan. Vuosikausia ovat perussuomalaiset puhuneet siitä, että maahanmuuttopolitiikka on ollut aivan liian löysää ja pysyviä oleskelulupia on jaettu liian kevyin perustein. Suomi on ollut liian sinisilmäinen. Pysyvä oleskelulupa on iso asia. Se ei saa olla mikään läpihuutojuttu, ei mikään automaattinen tänne vain ja lupa käteen, vaan se pitää ansaita. Nyt vaaditaan kuuden vuoden oleskelua, työtä, kielitaitoa ja ennen kaikkea vastuunkantoa omasta elämästä. Muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta kuuden vuoden jälkeenkin pysyvän oleskeluluvan saadakseen pitää osoittaa, että osaa puhua suomea tai ruotsia ja on ollut töissä kaksi vuotta niin, että enintään kolme kuukautta on saanut työttömyysturvaa tai toimeentulotukea tai on muuten ollut poissa töistä. Ihan poikkeuksellisissa tapauksissa pysyvän oleskeluluvan voi saada neljässä vuodessa, mutta se vaatii sitä, että on vähintään 40 000 euron vuositulot, Suomessa tunnustettu ylempi korkeakoulututkinto yhdessä vähintään kahden vuoden työhistorian kanssa tai vaihtoehtoisesti poikkeuksellinen suomen tai ruotsin kielen taito vähintään kolmen vuoden työhistorian kanssa.

Arvoisa puhemies! On itsestään selvää, että jos tänne haluaa jäädä pysyvästi, pitää osata maan kieli. Ei Suomi voi olla maa, jossa pysyvän luvan saa ilman kykyä puhua suomea tai ruotsia. Ilman kieltä ei synny kotoutumista, ja ilman kotoutumista syntyy ongelmia, joita olemme nähneet jo aivan tarpeeksi. Kotoutumisen täytyy lähteä maahanmuuttajan omasta tahdosta ja halusta.

Arvoisa puhemies! On täysin oikeudenmukaista, että jos tänne Suomeen tullaan ja täällä rikotaan Suomen lakia, niin se vaikuttaa oleskelulupiin. Suomi ei ole mikään rikollisten suojapaikka. Tästä perussuomalaiset ovat puhuneet jo vuosia. Nyt linja tiukkenee, ja hyvä niin. Olen sitä mieltä, että lähtökohtaisesti Suomeen muualta tulevat rikolliset tulee palauttaa lähtömaihinsa, ja maastakarkotukset ovatkin kiihtyneet. Maassa maan tavalla, ja nuhteettomuus kunniaan.

Arvoisa puhemies! Lakiesityksen mietintöön oli tullut keskustalta hämmäntävä vastalause. Vastalauseessaan keskusta esittää, että ylempien korkeakoulututkintojen lisäksi myös Suomessa suoritettu ammatillinen perustutkinto oikeuttaisi pysyvään oleskelulupa. Käytännössä tämä avaisi tien halpatyövoimalle, jonka myötä yhä enemmän suomalaiset ammatillisen koulun käyneet korvautuisivat ulkomaalaisilla. Suomalainen ammatti-osaaminen on arvostettua, ja sitä sen tulee olla jatkossakin. Jo nykyisin Suomessa ammatillisessa koulutuksessa on todella paljon ulkomaalaisia opiskelijoita. Jos tämän tutkinnon suorittaminen olisi pysyvään oleskelulupa oikeuttava, meillä ei olisi mitään takeita siitä, että he työllistyisivät ja olisivat aidosti hyödyksi suomalaiselle yhteiskunnalle. Lisäksi keskustan ehdotus lisäisi aivan uudella tavalla Suomeen ulkomaalaista halpatyövoimaa. Odotankin mielenkiinnolla, miten keskustalaiset edustajat perustelevat tätä kantaansa.

Arvoisa puhemies! Loppuun haluan kiittää hallitusta siitä, että viimein suomalaisen veronmaksajan näkökulma on laitettu etusijalle. Vihdoinkin ymmärretään, että pysyvä oleskelulupa pitää ansaita työllä, kielitaidolla ja aidolla näytöllä siitä, että haluaa olla osa tätä maata

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

eikä vain hyötyä siitä. Erityinen kiitos vielä sisäministeri Mari Rantaselle, joka tekee hyvää työtä Suomen ja suomalaisten eteen. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Räsänen, Hanna.

20.51 Hanna Räsänen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ensi alkuun totean, että tässä hallituksen esityksessä on paljon hyvää, mutta siihen on myös keskustalla muutama muutosesitys.

Keskusta haluaa uudistaa suomalaista maahanmuuttopolitiikkaa osaamiseen ja työhön perustuvaksi. Näin se olisi hallitumpaa ja suomalaisen yhteiskunnan kulloisiinkin tarpeisiin paremmin vastaavaa. Oleskeluluvissa olisi perustellumpaa siirtyä osaamisperusteiseen pisteytysmalliin, jossa huomioitaisiin esimerkiksi maahanmuuttajien koulutustaso, kielitaito, työkokemus, työtarjous ja myös puolison osaaminen. Malli pohjautuisi hyvin tuloksia tuottaneeseen Kanadan esimerkkiin, joka on varmaan monellekin täällä tuttu. Tätä mukautettaisiin Suomen tarpeisiin.

Keskustan valiokuntaryhmä jakaa hallituksen näkemyksen siitä, että Suomen maahanmuuttopolitiikan on oltava aiempaa velvoittavampaa. Lähtökohtaisesti ahkeruudesta, kouluttautumisesta, itsensä ja myös perheensä elättämisestä työtä tekemällä ja ennen kaikkea halusta kotoutua pitää palkita. Uudistukset pitäisi tehdä niin, että Suomi pärjäisi kovassa kansainvälisessä kilpailussa osaavasta työvoimasta.

Puheena olevassa hallituksen esityksessä hyvänä voidaan pitää sitä, että Suomessa suoritun alemman tai ylemmän korkeakoulututkinnon taikka jatkotutkinnon perusteella voidaan jatkossa myöntää pysyvä oleskelulupa ilman pitkää oleskeluaikaa. Tämä edistäisi Suomen niin sanottua pitovoimaa sekä kannustaisi kansainvälisiä opiskelijoita jäämään valmistumisen jälkeen Suomeen töitä tekemään. Ei ole mitään järkeä siinä, että me koulutamme täällä työntekijöitä muualle maailmaan.

Arvoisa puhemies! Hallituksen esityksen perusteluissa todetaan, että pysyvä oleskelulupa kannustaisi valmistuneita hakeutumaan työmarkkinoille, vaikka työllistyminen olisi hidasta. Tämän perustelun pitäisi soveltua yhtä lailla ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneisiin, joilla koulutus on nimenomaan suunniteltu työelämään kiinnittymistä varten. Esityksessä myös todetaan yliopistotutkinnon suorittaneiden työllistyvän heikommin kuin ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden. Silti pysyvän oleskeluluvan mahdollisuus rajataan vain yliopistotutkintoihin.

Edellä mainitun perusteella pidämme outona, että Suomessa suoritettujen tutkintojen luetteloon ei ole sisällytetty ammattikorkeakoulututkintoa eikä ammatillista tutkintoa. Pidämme sitä koulutuspoliittisesti ja myös työmarkkinoiden näkökulmasta epäjohdonmukaisena.

Keskustan valiokuntaryhmä tähdentää ennen kaikkea elinkeinoelämää edustavien lausunnonantajien tavoin, että ammattikorkeakoulututkinto on Suomessa korkeakoulututkinto, joka on vahvasti työelämälähtöinen ja sisältää laajoja työharjoittelujaksoja. Kyseisen tutkinnon suorittaneet siirtyisivät pääsääntöisesti suoraan työmarkkinoille, usein vielä niille aloille, joilla Suomessa on merkittävä työvoimapula.

Ammattikorkeakoulututkinnoissa esimerkiksi sosiaali- ja terveysalalla sairaanhoitajat, fysioterapeutit ja bioanalyytikot työllistyvät nopeasti valmistumisen jälkeen. Tekniikan aloilla insinöörit sijoittuvat teollisuuden, rakennusalan ja energia-alan tehtäviin. Kaupan ja liiketalouden alalla tradenomit työllistyvät taloushallinnon, markkinoinnin ja myynnin teh-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

täviin. Ic-alalla ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneita ovat esimerkiksi ohjelmistotyöntekijät, tietojärjestelmäasiantuntijat ja kyberturvallisuuden osaajat. Nämä ovat erittäin kysyttyjä. Näillä aloilla ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneiden työllistymisaste on erittäin korkea ja monet jäävät Suomeen töihin tai jatkavat opintojaan korkeakoulussa.

Mielestämme hallituksen olisi pitänyt huomioida myös ammatillisen tutkinnon osalta, että erityisesti sosiaali- ja terveydenhuollon ja rakennusalan tehtäviin työllistytään ammatillisen koulutuksen kautta. Esimerkiksi lähihoitajat, lastenhoitajat ja hoiva-avustajat ovat keskeisiä työntekijöitä vanhuspalveluissa, kotihoidossa ja päiväkodeissa.

Pidämme myös tärkeänä, että lomautusjaksot huomioidaan oleskeluaikaa ja työhistoriaa laskettaessa pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä arvioitaessa. Tämä siksi, että lomautus ei tarkoita irtautumista työmarkkinoilta. Se ei ole työntekijän valinta, vaan työnantajan päätöksellä tehty väliaikainen toimenpide, jonka aikana työsuhte pysyy voimassa.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla katsomme, että tulemme jättämään vastalauseen 2 mukaiset muutosesitykset lain 56 a § sekä 56 c §:iin, elikkä sen meidän koko vastalauseen 2 mukaisesti. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

20.56 Petri Honkonen kesk: Arvoisa rouva puhemies! Ihan aluksi kannatan näitä edustaja Räsänen edellä tekemiä keskustan vastalauseen mukaisia pykälämuutosehdotuksia.

Tässä on kuultu ihan mielenkiintoista keskustelua liittyen tähän hallituksen esitykseen, joka tässä nyt on käsillä, ja myöskin sitten väitteitä keskustan maahanmuuttopoliittisesta linjasta. Haluan niitä tässä nyt hiukan oikoa ja kirkastaa läsnä oleville ja miksei sinne linjoillekin, jos siellä vielä tähän aikaan illasta joku malttaa tätä keskustelua kuunnella.

Ensinnäkin tästä hallituksen esityksestä: Niin kuin tässä edellä edustaja Räsänen totesi, pääpiirteittäin kannatamme näitä tämän hallituksen esityksen tavoitteita. Keskustan mielestä nuhteettomuuden pitää olla edellytyksenä, jotta voi Suomessa saada pysyvän oleskeluluvan, ja samalla tavalla, kun kansalaisuuslakia käsiteltiin, tuimme sitä siltä osin. Jos Suomessa rötöstelee ja tekee rikoksia, siitä pitää olla seurauksia tähän yhteiskuntaan asettumisessa. Samaten nämä tulorajat ynnä muut edellytykset ovat hyvinkin kannatettavia.

Meillä on nyt tässä Suomessa meneillään korkean työttömyyden kausi. Valitettavasti Orpon ja Purran hallituksen talouspolitiikka on ollut sen verran epäonnistunut, että meillä on Suomessa työttömyyskehitys ollut Euroopan toiseksi huonointa — en tiedä, onko tällä hetkellä kaikista huonointa. Meillä ehkä tässä kohtaa vähän hämärtyy se tosiasia, että suomalaisten työikäisten määrä vähenee vuosi vuodelta. Ja kun tässä oltiin tämän edellisen taloudellisen korkeasuhdanteen olosuhteissa, niin meillä oli useilla aloilla ja useilla alueilla erittäin kova työvoimapula. Esimerkiksi rakennusala on sellainen, joka ei ilman vierasperäistä työvoimaa olisi enää ollenkaan tullut toimeen.

Nostan tässä muutamia esimerkkejä esille:

Tässä on ehkä se väestöpoliittinen tosiasia, joka ei kosketa pelkästään Suomea, vaan se koskettaa kaikkia muitakin Euroopan maita. Meillä väestö pienenee, syntyvyys on laskenut. Meillä syntyi Suomessa viime vuonna 43 000 vauvaa, ja meillä on tämän vuoden kevään korkeakoulujen yhteishaussa 55 000 aloituspaikkaa. Siis meillä ei pystytäkään edes korkeakouluja reilun 20 vuoden päästä, sitten kun nämä nyt viime vuonna syntyneet ovat korkeakoulutusiässä, täyttämään Suomessa syntyneellä yhdellä suomalaisella ikäluokalla. No, tällä on tietenkin sitten monenlaisia seurauksia meidän yhteiskuntaan.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Ensimmäisenä tietysti tulevat mieleen taloudelliset seuraukset. Meidän talouskasvuhan on menneinä vuosikymmeninä perustunut ennen kaikkea siihen, että työvoiman määrä kasvaa, osaamisen määrä kasvaa, mutta myös siihen, että työvoiman määrä kasvaa. Ja mitä me voimme tästä sitten päätellä? Meidän pitää joko jättää ne työt tekemättä, meillä pitää jättää se yritystoiminta aloittamatta tai investoinnit tekemättä, kun meillä ei yksinkertaisesti ole työvoimaa siihen. Näihin edellä esitettyihin väitteisiin, että halpatyövoima korvaisi suomalaiset työntekijät: [Joakim Vigelius: Näin käy!] mitkään väestöpoliittiset faktat, varsinkin nämä, kun katsotaan meidän syntyvyyttä, eivät tue sitä, mikään tosiasia ei tue sitä, että meillä halpatyövoima korvaisi suomalaiset. [Miko Bergbom: Raksalle!] Eri asia on sitten se, jos ei jostakin syystä työllistyminen ole Suomessa kannattavampaa kuin työttömyys. Nämä seikat ovat tietenkin oma asiansa, mutta hallitushan on tähän tehnyt minun mielestäni ihan hyviä toimenpiteitä, kun on näitä työnteon kannustinloukkuja purettu sieltä sosiaaliturvajärjestelmästä, ja oletan, että tähän ovat myös täällä läsnä olevat hallituspuolueiden kansanedustajat omalta osaltaan tähänneet.

Siis väestö laskee, jopa Kiinassa väestö alkaa laskemaan, kun siellä syntyvyys on romahtanut. Näin on muissakin Euroopan maissa, länsimaissa, ja tästä johtopäätös on se, että jos me meinataan pitää yllä tämä talouskasvu, hyvinvointivaltio, riittävät verotulot sen rahoittamiseksi, niin me väistämättä tarvitaan ihmisiä töihin tämän maan ulkopuolelta. Näin lausui muuten valtaosa lausunnonantajistakin, kun tätä hallintovaliokunnassa käsitelimmekin. Sitten se toinen vaihtoehto, jos ei tämä kelpaa, on sitten minun mielestäni kyllä paljon huonompi.

No, sitten oma asiansa ovat nämä hallituksen esitykseen sisältyvät puutteet täällä. Huomaan, että kokoomusta hiukan nolottaa. He eivät jääneet tänne edes näitä puolustelemaan, jättivät tämän nyt sitten perussuomalaisten huoleksi. Nostan esimerkin nyt näistä ammatikorkeakoulututkinnoista, joiden perusteella nyt sitten hallituksen mukaan ei saisi sitä pysyvää oleskelulupaa. Jyväskylän ammattikorkeakoulussa on noin 10 000 tutkinto-opiskelijaa. Siellä heistä 1 400 on ulkolaisia tutkinto-opiskelijoita. He kaikki maksavat muuten lukukausimaksun. Se on voitollista toimintaa Jyväskylän ammattikorkeakoululle. Ja mitkä ovat suurimmat sieltä valmistuvat ryhmät? Sairaanhoitajat ja insinöörit eli juuri ne osaajat, joita me täällä eniten tarvitaan. Me tarvitaan sairaanhoitajia, itse asiassa me tarvitaan hoitajia vuoteen 2040 mennessä 45 000 lisää suhteessa nykytasoon, 45 000 hoitajaa lisää nykytasoon. Tämä tarkoittaisi sitä, että meidän pitäisi siitä Suomessa syntyneestä ikäluokasta, 43 000:sta, jos ei se nyt kauheasti nouse eikä laske lähivuosina, kouluttaa yhä isompi osuus hoitajiksi. No, mistä ne ovat pois? Koulutetaanko me vähemmän poliiseja sitten, kun kaikki pitää kouluttaa hoitajiksi, jotta vanhuksat saadaan hoidettua, tai koulutetaanko me vähemmän rakennusmiehiä? [Sanna Antikainen: Pysyvä oleskelulupa ei ole ainoa vaihtoehto!] Mikä me jätetään tekemättä, jos kerran eivät kelpaa nämä osaajat, jotka tulevat ja ammattikorkeakoulujen osalta vielä omalla rahalla maksavat sen oman koulutuksensa? [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä]

No niin, sitten mitä tulee tähän ammatilliseen koulutukseen, niin minä ihmettelen — minä en ole suorittanut ammatillista koulutusta, täällä saattaa olla ehkä sellaisiakin joukossa — sitä epäluottamusta suomalaiseen koulutusjärjestelmään. Jos läpäisee ja suorittaa Suomessa ammatillisen tutkinnon suomen kielellä, niin minä uskon, [Sanna Antikainen: Höpö höpö!] että jos sen laadussa on ongelmia, niin varmaan siihen voi hallitus puuttua muullakin kuin leikkaamalla ammatillisen koulutuksen rahoitusta. Suomalaisen ammatillisen tutkinnon suorittaminen, kun sen läpäisee, on kyllä aika vahva signaali siitä, että pys-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

tyy Suomeen kotoutumaan ja on suomen kielen taitoinen ja pystyy täällä myös työmarkkinoille sitten etabloitumaan. No niin, tämä on minun mielestäni ihan selvä asia. Jos siinä joi-takin ongelmia on, niin varmaan siihen voi sitten politiikalla kulloinenkin hallitus puuttua ja parantaa meillä koulutuksen tasoa.

Mutta sanon vielä sen, että mitä tulee tähän pysyvään oleskelulupaan ja sen ehtoihin, niin summa summarum, meidän ei pidä luoda mitään sellaisia esteitä tai mitään sellaisia poliittisia toimenpiteitä, joilla me vähennetään kannusteita tulla suomalaisen korkeatasoi-sen koulutusjärjestelmän kautta suomalaisille työmarkkinoille, kun me tämän alhaisen syntyvyyden ja meidän kansantalouden johdosta — niin kuin yrityksetkin ja elinkeinoelä-mä lausuivat hallintovaliokunnalle — tarvitsemme entistä enemmän tänne työntekijöitä. Ja aivan oikein, olen sitä mieltä, että heidän pitää olla suomen kielen taitoisia, heidän pitää olla hyvin kotoutuneita, sitoutua tämän yhteiskunnan arvoihin ja moraaliin, siitä ei ole kah-ta sanaa, mutta tällaisia esteitä minun mielestäni ei ole perusteltuja luoda. Sen takia kannat-an edustaja Räsänen tekemiä hyviä ehdotuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Nikkanen.

21.04 **Saku Nikkanen sd:** Arvoisa rouva puhemies! Tässä hallituksen esityksessä ehdote-taan muutettavaksi ulkomaalaislakia siten, että pysyvän oleskeluluvan edellytyksiä tiuken-netaan. [Sanna Antikainen: Eikö olekin hienoa!] Pysyvän oleskeluluvan hakemiseen vaa-dittava maassa oleskeluaika nostettaisiin nykyisestä neljästä vuodesta kuuteen vuoteen ja pysyvän oleskeluluvan edellytykseksi lisättäisiin suomen tai ruotsin kielen taito sekä kah-den vuoden työhistoria. [Sanna Antikainen: Onpa mahtava esitys!]

Pidämme tätä hallituksen esityksen päälinjaa kannatettavana siltä osin kuin pysyvän oleskeluluvan saamista kytketään vahvemmin Suomeen kotouttamiseen ja yhteiskuntaan osallistumiseen.

Arvoisa rouva puhemies! Työhistoriaedellytyksestä jaamme näkemyksen, että työllisty-misen edellyttäminen pysyvän oleskeluluvan ehtona on sinänsä kannatettava lähtökohta. Ehdotamme kuitenkin, että lakiehdotusta muutetaan niin, että työhistoriaedellytys voidaan katsoa täyttyneeksi, vaikka hakija olisi turvautunut työttömyysetuuteen tai toimeentulotu-keen taikka ollut muutoin poissa työstä kahden vuoden aikana yli kolmen kuukauden ajan, jos tukiin ei kuitenkaan ole turvaututtu tai työstä oltu pois yli kuuden kuukauden ajan ja tu-kiin turvautuminen tai muu poissaolo työstä on johtunut poikkeuksellisista olosuhteista tai muista tilapäisistä syistä, joihin hakija ei ole kohtuudella voinut vaikuttaa.

Tällaisen vastalauseemme mukaisen jouston lisääminen vastaisi paremmin todellisen elämän muuttuvia tilanteita vaarantamatta kuitenkin työhistoriaedellytyksen tarkoitusta. Tämä vahvistui myös viime perjantaina, kun olin Helsingin kaupungin pormestarin vieraa-na osana eduskunnan startup-yhteisön vierailua ja startup-yrittäjien yhteistä tapaamista Helsingin kaupungintalolla, jossa useissa yrittäjien puheenvuoroissa todettiin, että kolmen kuukauden aikaraja on todella tiukka. Valitettavasti tässä tilaisuudessa ei ollut yhtään esi-merkiksi nyt voimakkaasti kantaa ottavien perussuomalaisten edustajaa. Kannustaisinkin kovasti osallistumaan esimerkiksi startup-ryhmän toimintaan, sillä tällä hetkellä startup-yrittäjien osuus viennistä on jo ylittänyt kymmenen miljardin rajan. Se on kyllä hieno asia, ja heitä todellakin kannattaa kuunnella. Hehän ovat jo isompi kuin metsäteollisuus.

Arvoisa rouva puhemies! Korkeakoulututkimnon perusteella saatavasta pysyvästä oles-keluluvasta: Hallituksen esityksessä erottelun perusteeksi esitetään, että alemmat korkea-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

koulututkinnot ovat yliopistoissa yleensä välietappi, jolla tähdätään ylempään tutkintoon, kun taas ammattikorkeakouluopiskelijat pääasiassa suorittavat vain alemman korkeakoulututkinnon. Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen alemmissa korkeakoulututkinnoissa on eroja, mutta näin jyrkkää jaottelua ei voida pitää perusteltuna. Tämän takia katson, että tätä ehdotusta tulisi muuttaa siten, että myös ammattikorkeakouluissa suoritettujen alemmien korkeakoulututkinnot sisällytetään pykälään vastalauseemme mukaisesti.

Arvoisa rouva puhemies! Edellä toteamani perusteella teen vastalauseen 1 mukaiset muutosehdotukset.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lyly.

21.08 Lauri Lyly sd: Arvoisa rouva puhemies! Kannatan edustaja Nikkasen tekemiä ehdotuksia tässä heti aluksi.

Muutama peruste näitten osalta: Tässä tämä peruslinja esityksessä on ihan kunnossa, ja nämä vaatimukset kuuden vuoden oleskelusta täällä ja sitten työhistoriavaatimukset ja kielitaitovaatimukset ovat ihan asiallisia. Sitten ne poikkeussäännöt ovat aika kovia. Siellä on 40 000:n vuosiansio, joka tarkoittaa noin 3 200 euron kuukausipalkkaa, ja sitten näitä korkeakoulututkintoja ja parempaa kielitaitoa, eli siellä toistakin polkua päästään kyllä sisään ja nopeamminkin päästään pysyvän oleskeluluvan piiriin.

Siihen liittyy tämä kysymys, kun puhutaan kielitaidosta. Sen osalta voi sanoa, että me aika paljon kotouttamisen velvoitteita koko ajan laitetaan yhteiskunnalle. Voi kysyäkin, että kun työperäistä maahanmuuttoa tänne halutaan ja sen perusteella tänne väkeä työskentelemään, niin voisiko ajatella, että yrityksilläkin on joku vastuu kielikoulutuksesta, kun he tänne työvoimaa haluavat. Minusta siinä voisi olla semmoinen asia, että siitä pitäisi tehdä selvityksiä, ja mielestäni sitä voisi edesauttaa. Esimerkiksi suomalaiset kun menivät Ruotsiin, niin siellä ruotsin kieltä opetettiin niille ihmisille yritysten sisällä. Tavallaan tätä näkökulmaa meillä ei ole oikein missään. Kaikkialla vain puhutaan, että yhteiskunnan pitää tämä kielikoulutus hoitaa, ja minä sanoisin, että myös yrityksillä pitäisi olla tässä kielikoulutuksessa vastuu. [Perussuomalaisten ryhmästä: Kyllä!] Se olisi semmoinen ulottuvuus, joka tässä ehkä olisi pitänyt huomioida tämän mietinnön osalta.

Toinen asia, josta edustaja Nikkanenkin tuossa hyvin puhui: Todellisesti työelämässä, jos tulee kolmen kuukauden katko, työllistyminen tänä päivänä ei tapahdu kolmessa kuukaudessa. Työnhakuprosessi haastatteluineen vie useammin pitemmän aikaa, ja sen takia tässä sen jouston, mitä SDP on esittänyt, pitäisi olla mukana. Se on tässä semmoinen liian tiukka sääntö, tuo kolme kuukautta. Siinä pitäisi olla tällaisten poikkeustilanteitten varalle joustoa.

Sitten vielä lopuksi toteaisin, että kyllä ammattikorkeakoulu olisi tässä ihan yhtä rinnasteinen. Aika monet ammattikorkeakoululaiset — sairaanhoitajat, poliisit, insinöörit — ovat tekemässä sen ammatin ja sillä työskentelevät. Mielestäni sen olisi tässä listassa pitänyt olla.

Muuten tätä esitystä voi viedä eteenpäin, mutta nämä korjaukset siihen pitäisi tehdä. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Edustaja Vigelius.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

21.12 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Tarkoituksenani oli käydä ensin läpi tämän lakimuutoksen sisältö pysyviin oleskelulupiin, joka pitää siis sisällään kiristyskielitysvaatimuksiin, toisaalta vaatimuksen siitä, ettei ole nojattu sosiaaliturvaan, ja toisaalta nuhteettomuusvaatimuksiin, mutta käyn nyt ensin läpi oman reaktioni näihin keskustan puheenvuoroihin.

Ensinnäkin pidin todella ihmeellisenä, että valiokunnassa keskusta toi nimenomaan tämän ammatillisen puolen tutkintojen ohituskaistan ihan tuosta noin vain. Edes SDP, joka esitti loivennuksia tähän hallituksen esitykseen pysyvien oleskelulupien kiristämisestä, edes SDP ei esittänyt, että ammatillisen tutkinnon suorittanut ulkomaalainen tarvitsisi ohituskaistan pysyviin oleskelulupiin. Kiitos siitä SDP:lle. Vaikka en yhdy ajatukseenne siitä, että tätä lakia pitäisi millään tavalla loiventaa, mutta jos pitäisi valita näiden kahden loivennuksen väliltä, niin valitsisin ehdottomasti teidän loivennuksenne, koska ajatus siitä, että ammatillisen tutkinnon suorittanut ulkomaalainen pääsisi suoraan pysyviin oleskelulupiin kiinni tutkinnon täällä suoritettuaan ja suhteellisen alhaisen kielitason omaksuttuaan, muuttaisi aivan järjestyttävästi meidän maahanmuuttopolitiikkaamme ja ylipäättään meidän työmarkkinoitamme myös pidemmällä aikavälillä.

Tämä helpotus, mikä tähän on tehty, on tarkoitettu nimenomaan korkeakoulututkinnon suorittaneille ihmisille, siis ihmisille, joista voidaan olettaa, että he pääsevät nimenomaan kiinni siihen korkeampaan tulotasoon, että heillä on parempi työllisyystilanne, ja jotta me houkutellessa niitä osajia, joista paljon puhutaan. Mutta sitten meillä on isona riskinä se, että jos toimittaisiin keskustan tavalla, yhtään ammatillista koulutusta väheksymättä tosiasiassa on se, että meille synnytetäisiin tänne Suomeen ulkomaalaisten — siis pitkälti teidän kannattamienne ulkomaalaisten, jotka on tuotu meidän kouluhimme opiskelemaan — ohituskaista päästä kiinni pysyviin oleskelulupiin, ja sen jälkeen, kun he saisivat pysyvän oleskeluluvan täällä tutkinnon suoritettuaan, heiltä ei vaadittaisi enää sen jälkeen työllistymistä ja he voisivat jäädä myös meidän tukiverkoston varaan.

Pysyvät oleskeluluvat ovat luonteeltaan pysyväluonteisia. Niiden peruuttaminen jälkikäteen myöntämisen jälkeen on itse asiassa hyvin vaikeaa. Se vaatii käytännössä rikoksiin syyllistymistä tai sitä, että on tapahtunut väärinkäytös tai virhe jo sitä lupaa myönnettäessä. Esimerkiksi meillä on tällä hetkellä kymmeniätuhansia ihmisiä, ulkomaalaisia ihmisiä, meidän ammatillisessa koulutuksessa, sen parissa, piirissä. Mitä tapahtuisi, jos yhtäkkiä näistä suuri osa saisi pysyvän oleskeluluvan ehkä kolmen vuoden tutkinnon suoritettuaan? Meillä saattaisivat pysyvien oleskelulupien määrät vuositason kasvaa hyvin merkittävästi, ja meiltä lähtisi samalla maahanmuuttopolitiikassa se kontrolli siitä, päätyvätkö ihmiset sinne työmarkkinoille.

Omassa puheenvuorossanne te puhuitte siitä, että meidän väestöpoliittinen tilanteemme on sellainen, että me tarvitsemme työvoimaa. No, minkä ihmeen takia me sitten koulutamme ihmisiä ensin täällä ja sitten tarjoamme heille ikään kuin ohituskaistan sinne, että heidän ei tarvitsekaan oikeastaan työllistyä? Asiahan on niin, että jos täällä suorittaa opinnot, niin täällä voi hakea työlupaa sen jälkeen ja mennä töihin, mutta se on ehdollista sille työnantajalle ja toimeentulolle. Ajatus siitä, että annetaan suoraan pysyvä oleskelulupa ja toivotaan parasta, on ongelma, ja se johtaisi meillä aika isoihin ongelmiin.

Kyse ei ole epäluottamuksesta ammatillista koulutusta kohtaan, vaan kyse on enemmänkin siitä, että kun tämä hallitus koettaa viedä maahanmuuttopolitiikkaa Suomessa työperäisellä, humanitäärisellä, opiskeluperäisellä, kaikilla näillä sektoreilla parempaan, järkevämpään, vaativampaan, ehdollisempaan suuntaan, niin esimerkiksi pysyvien oleskelulu-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

pien helpompi myöntäminen ja Suomen kansalaisuuksien helpompi myöntäminen ovat nimenomaan päinvastaisia tavoitteita tämän hallituksen politiikalle ja sille politiikalle, joka on tällä hetkellä yleispohjoismaista ja yleiseurooppalaista. Jos me annamme kevyin, löyhin, ei-vaativin ehdoin kansalaisuuksia tai vaikka pysyviä oleskelulupia, sen lopputuloksena on se, että meiltä pettää kontrolli, meiltä pettää valvonta. Me emme pysty enää tarkastelemaan, työllistyvätkö ne ihmiset, joille näitä pysyväluonteisia lupia tai kansalaisuuksia on myönnetty, ovatko he työssä enää vuoden päästä luvan myöntämisestä. Se valvonta pettää. Enää se ei ole ehdollista työnteolle, omillaan toimeentulolle. Luojan kiitos rikoksettomuudelle se on pysyvien oleskelulupien kohdalla. Rikoksesta me voimme poistaa pysyvän oleskeluluvan. Se onnistuu. Sitten taas jos oltaisiin menty esimerkiksi SDP:n linjan mukaisesti ja kaadettu täällä meidän jo tekemät kiristykset kansalaisuuslain ensimmäiseen kiristysarjaan ja toiseen kiristysarjaan, niin meillä ei olisi samanlaisia työkaluja käytössä kansalaisuuksien poistamisen tai ennakkovalvonnan osalta.

Sen takia pitää olla sitä kontrollia jo lupia myönnettäessä, koska näissä pysyväluonteisemmissa luvissa, pysyvissä oleskeluluvissa, kansalaisuuksissa, meillä ei ole sitä samaa välinettä käytössä. Jos te haluaisitte työllistää nimenomaan näitä pitkälti teidän kannattamina tänne tulleita lukioihin ohjattuja ulkomaalaisia opiskelijoita, te voisitte luoda kaistan heille helpompiin työlupiin, mutta te esitte suoraan pysyviä oleskelulupia. Se on ongelma, ja se on aika merkittävä ongelma. Ymmärrän hyvin, minkä takia edes SDP ei lähtenyt siihen mukaan, koska se olisi järjestyttävä muutos suomalaisessa yhteiskunnassa, ohituskaisista pysyville oleskeluluvuille ammatillisen perustutkinnon suorittamisen jälkeen, kolmessa vuodessa toisen asteen tutkinto. Yhtään ammatillista koulutusta Suomessa väheksymättä maahanmuuttopolitiikkaa ei voi hoitaa tältä pohjalta. Siinä on isoja riskejä, ja Suomella ei ole siihen varaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

21.19 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Hämmäntäviä puheenvuoroja täällä tänään on kyllä kuultu. Välillä mietin, tiedetäänkö täällä opposition puolella, mistä aidosti puhutaan. Nimittäin ensin pitäisi ymmärtää se, mitä pysyvä lupa tarkoittaa. Se tarkoittaa sitä, että sitä lupaa ei peruta, sitä ei haeta uudelleen. Se tarkoittaa käytännössä elinikäistä oikeutta olla Suomessa. Jos tähän ei mitenkään sidota sitä, että pitäisi olla toimeentulo tai osoittaa, että tekee Suomessa töitä, ollaan kyllä melkoisessa hukassa. Eli pitää ymmärtää se, että tämä on se polku, mistä seuraava polku on sitten kansalaisuus. Ja nyt siitä me ollaan päättämässä. Tämä on se ensimmäinen toimi.

No, sitten jos mietitään näitä vaihtoehtoja: SDP haluaa tähän niin, että ei voida vaatia — että on ihan kohtuutonta vaatia — että pitäisi olla kaksi vuotta töissä ennen kuin saa pysyvän luvan Suomeen, siis jäädä loppuelämäkseen Suomeen. Että sen kahden vuoden aikana pitää vähintään saada kuusi kuukautta olla toimeentulotuella. Kolme kuukautta on liian lyhyt aika, kyllä kuusi kuukautta pitää saada olla. En voi ymmärtää. Ei voi nojata sellaiseen maahanmuuttoon ja pysyviin lupiin Suomeen, joissa edellytyksenä on se, että pitää olla suurempi oikeus olla toimeentulotuella. En ymmärrä.

No, keskusta haluaisi tuoda sen 50 000 ammattikouluopiskelijaa suoraan pysyville luvuille, siis ikuisiksi oleskelijaksi Suomessa, ilman, että mitenkään täytyy osoittaa sitä, että hakeutuu työelämään tai haluaa hakeutua työelämään, kunhan täällä opiskelee kolme vuotta, jotenkin rämpiä sen ammattikoulun läpi — 50 000. No, tietysti siellä taustalla on se, että

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

keskustan mielestä jokainen koulu pitää täyttää ulkomaalaisilla, jos suomalaisia ei sinne löydy. Se on aivan sama, mikä sen hinta on yhteiskunnalle, kunhan ne koulut saadaan täyteen. Millään muulla ei ole merkitystä.

Sitten vielä se, että jos pysyvä lupa evätään, niin se ei tarkoita maasta poistamista, mikä on tässä jäänyt täysin huomioimatta. Se tarkoittaa, että se lupa vain jatkuu tai se menee vuoden eteenpäin. Ikään kuin tässä olisi vaihtoehtona se, että jos ammattikoulusta valmistuu ja jos ei saa pysyvää lupaa, niin pitäisi lähteä pois maasta. Ei tarvitse lähteä pois maasta. Tämä pitää ymmärtää.

No, sitten tämä keskustan näkemys näistä vuosikymmenten päästä olevista tarpeista, että tänne pitäisi 50 000 maahanmuuttajaa tuoda reserviin odottamaan, jos sitten kymmenen vuoden tai 20 vuoden päästä on tarve näille työntekijöille. [Miko Bergbom: Kepu tarvii plantaaseille nyt!] Sehän tarkoittaa sitä, että me vaihdetaan tämä oma kansa täältä kokonaan pois. Meillä on enemmistö jotain muuta täällä 20 vuoden päästä kuin suomalaisia. [Kimmo Kiljunen: Ne on suomalaisia!] — Kantasuomalaisia. Ja riippuen tietysti siitä, saavatko he kansalaisuuden aikanaan. Sitten he ovat suomalaisia. [Petri Honkonen: Kukas ne työt oikeasti tekee?]

No, olihan tämä Kiina-esimerkki tietysti kyllä hyvä. Eli jos Kiinan väestöluku laskee, niin onko kepun mielestä niin, että kiinalaiset hankkivat sitten lisää maahanmuuttajia? Kun otitte esimerkkinä, että Kiinassakin väestö laskee, niin ottavatko he lisää maahanmuuttajia? Tuskin, en usko.

Tästä olen SDP:n kanssa samaa mieltä, että yritysten kielen opettaminen olisi hyvä ottaa mukaan, mutta se tarkoittaisi ehkä sitä, että työkielenä pitäisi useammin olla suomi, mikä olisi äärimmäisen kannatettavaa, ei välttämättä aina englantia, ainakin rinnalla suomi, että korostettaisiin sitä suomen kielen merkitystä kaikessa. Eihän tämä esitys itse asiassa edellytä sitä, että yhteiskunnan pitää se kielitaito opettaa. Se vain pitää osoittaa kielikokeella, että on oppinut sen suomen kielen, mutta ei se ota kantaa siihen, kuka sen opettaa. Sekin tässä on tärkeä muistaa.

No, sitten tähän ammattikorkeakouluopiskelijapohjaan. Nyt useammassa puheenvuorossa on tuotu esiin sitä, että ammattikorkeakoulupohjalta toimivat muun muassa poliisit. Kun poliisiopiskelijalta vaaditaan Suomen kansalaisuutta, niin minun on vaikea ymmärtää, että jos valmistuu poliisiksi, miksi tarvitsee pysyvää oleskelulupaa.

Kuten sanottua, ei oikein ole ajatus mukana näissä opposition esityksissä näiden osalta ollut, ja pistää hymyilyttämään, vaikka ei pitäisi, kun on niin vakava asia kyseessä. Mutta jäädäänpä odottamaan lisää kommentoitavia puheenvuoroja. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Sillanpää.

21.24 Pia Sillanpää ps: Arvoisa puhemies! Kenellä pitäisi olla oikeus pysyvään oleskeluun Suomessa? Meille perussuomalaisille tämä on ollut hyvin selvää. Suomen on oltava sellainen maa, jossa pysyvän oleskeluluvan saa vain silloin, kun ihminen todella haluaa olla osa suomalaista yhteiskuntaa, kantaa vastuuta ja noudattaa lakejamme. Aikaisemmin näin ei ole ollut.

Me perussuomalaiset olemme luvanneet kiristää Suomen liian löysiä maahanmuuttolakeja. Maahanmuuton tulisi aina perustua siihen, että se on Suomelle taloudellisesti kestävä ja turvallista ja kannustaa tulijoita aidosti kotoutumaan tähän maahan. Tämä hallituksen esitys onkin osa perussuomalaisten lupausta paremmasta maahanmuuttopolitiikasta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Arvoisa puhemies! Suomalainen maahanmuuttopolitiikka on ollut jo vuosia suoraan sanottuna välinpitämätöntä. Pysyviä oleskelulupia on jaeltu ihmisille ilman todellista vaatimusta kotoutumisesta. On ollut suorastaan hämmästyttävää, että tähän asti pysyvän oleskeluluvan on voinut saada sellainen henkilö, joka ei ole tehnyt päivääkään töitä Suomessa, ei osaa puhua suomea eikä aina edes elätä itseään. Moni varmasti ihmettelee, miten tämä on voinut olla mahdollista. Onneksi tälle toiminnalle laitetaan nyt loppu.

Meidän linjamme on hyvin yksinkertainen: pysyvä oleskelu kuuluu niille, jotka ovat osoittaneet halunsa ja ennen kaikkea kykynsä kotoutua Suomeen ja suomalaiseen yhteiskuntaan. Eli kun ihminen oleskelee Suomessa laillisesti ja yhtäjaksoisesti ainakin kuusi vuotta, hän osaa kielen, on tehnyt töitä eikä ole pitkäaikaisesti turvautunut sosiaaliturvaan, hänellä on mahdollisuus pysyvään oleskelulupa. Silloin hän on osaltaan osoittanut sitoutumisensa tähän maahan, ja juuri tällaiset ihmiset ovat tervetulleita Suomeen.

Me perussuomalaiset pidämme tärkeänä myös sitä, että järjestelmä palkitsee ihmisen hänen omasta aktiivisuudestaan. Hallitus mahdollistaa edelleen pysyvän oleskeluluvan jo neljässä vuodessa, jos hakija täyttää lisävaatimukset. Niitä ovat 40 000 euron vuositulot, Suomessa suoritettu korkeakoulututkinto tai poikkeuksellisen hyvä kielitaito yhdistettynä vahvaan työhistoriaan. Eli pysyvä oleskelulupa olisi mahdollista saavuttaa aikaisemmin, jos sille on hyvät perusteet. Pysyvä oleskelulupa ei siis olisi enää mahdollista heille, jotka etsivät helppoa oleskelua Suomessa ilman mitään velvoitteita.

Arvoisa puhemies! Tärkeä muutos on myös rikostaustan arvioinnin tiukentaminen. Jos ulkomaalainen syyllistyy rikokseen ja saa siitä tuomioksi ehdottoman vankeusrangaistuksen, oleskeluaika pysyvää lupaa varten alkaa jatkossa alusta. Tämän pitäisi olla itsestäänselvyys. Jos ihminen ei noudata Suomen lakeja, hänen ei tulisi saada myöskään pysyvää paikkaa suomalaisessa yhteiskunnassa. Tämä on turvallisuutta lisäävä muutos.

Tämä hallituksen esitys järkevöittää maahanmuuttopolitiikkaa. Se kannustaa kotoutumaan, se palkitsee työnteosta ja kielitaidosta, houkuttelee Suomeen todellisia työelämän osaajia ja torjuu vääränlaista maahanmuuttoa. Tämä esitys on askel kohti tervettä ja vastuullista maahanmuuttopolitiikkaa, joka on suomalaisen yhteiskunnan etu mutta myös jokaisen maahanmuuttajan etu. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Kiljunen, olkaa hyvä.

21.27 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa rouva puhemies! Minä olen seurannut tätä keskustelua huolella, yrittänyt kuunnella näitä argumentteja, ja tässä tietysti tämän hallintokäytännön kautta arvioidaan nyt ihmisten liikkuvuutta yli rajojen. Haluaisin hieman periaatteellemmin pohtia tätä asiaa kuin puhtaasti tällaisen hallintokäytännön kautta.

Tässä nyt viimeisessä puheenvuorossa sanottiin, että jos ihminen ei noudata Suomen lakeja, niin hänellä ei ole oikeutta saada pysyvää paikkaa Suomessa. Juuri näin pitää ollakin, mutta tämä koskee kaikkia ihmisiä. Tämä koskee myöskin suomalaisia ihmisiä. Jos ihminen ei noudata suomalaisia lakeja, hänellä ei ole pysyvää paikkaa Suomessa, pahimmillaan hän on vankilassa. Eli ei tässä sen kummemmin tarvitse ihmistä kohdella, kun ihmisistä on kysymys.

Minä itse pohdiskelen tätä maahanmuuttoproblematiikkaa hieman historiasta ja kauempaa katsoen ja ymmärrän tämän maahanmuuton ylipäättään siitä lähtökohdasta, että liikkumisvapaus on yksi keskeisimmistä ihmisoikeuksista. Meillä on se lähtökohta, että ihmisel-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

lä täytyy olla oikeus poistua maasta. Meillä on ollut näitä kansojen vankiloita, joista ei päässyt pois, aikanaan tuossa idässäkin oli semmoinen maa, ja silloin on puhuttu siitä, että ihmisillä täytyy olla vapaa liikkumisen oikeus. Sen käänteispuoli on muuttaa johonkin toisaalle eli maahanmuutto. Nyt tämä on sitten sanktioitu järjestelmä, monella tavalla tehty hankalaksi. Tässä globaaliyhteisössä, maailmassa, joka on jakaantunut tällaisiin kansallisvaltioihin, joita on 193 kappaletta tällä hetkellä, on tietyt hallinnolliset rajat, jotka ikään kuin rajoittavat sitä, miten ihmiset liikkuvat vapaasti, paitsi Euroopassa, jossa me olemme integraation kautta edenneet siihen, että meillä on liikkumisvapaus taattu tällä alueella, eli täällä asuvat 450 miljoonaa ihmistä voivat siirtyä maasta toiseen ja noudattaa niitä lakeja, yrittää oppia sen maan kieltä, mihin on siirtynyt asumaan, yrittää tehdä työtä, niin kuin pitääkin yrittää, ja yrittää opiskella — ne kriteerit, jotka te tässä asetitte.

Mutta jos te katsotte suomalaista maahanmuuttoa ihan aidosti, niin eiväthän nämä ole ne keskeisimmät tekijät, jotka maahanmuuttoa aiheuttavat. Keskeisin syy ihmisen liikkumiseen rajojen ylitse, myöskin Suomeen, on — minä otan nyt emotionaalisesti tämän — rakastuminen, perheet, perheiden yhdistyminen. Tämä on se keskeisin syy, minkä takia ihmiset liikkuvat. Arvostakaa ja arvioikaa ihmisyyttä. Minä tiedän liian monta kammottavaa tarinaa Suomessa siitä, miten ihmiset kärsivät, siis ihminen kärsii siitä, että täällä tiukennetaan, tehdään turvakoneistoa, valvotaan yhä tiukemmin, tiukemmin, tiukemmin, rajoitetaan sitä oikeutta, että ihminen haluaisi elää toisen ihmisen kanssa, haluaisi, että hänen perheensä olisi läsnä oleva, haluaisi, että hän saisi iäkkäät vanhempansa ehkä siihen lähelleen keskinäiseen kanssakäymiseen.

Tätä kaikkea inhimillisesti katsoen tämä keskustelu tuntuu täysin kreisiltä ja kummalliselta. Sen takia kyllä vähän häkeltyneenä katson, kun maailma menee taaksepäin, ikään kuin kutistuu, koska maailma tulee pienenemään. Tulee olemaan aika, että tätä maahanmuuttopoliittista keskustelua käsitellään ja katsotaan niin, kuinka on mahdollista, että 2000-luvun alussa vielä tuolla tavalla kohdeltiin ihmistä. Vähän samalla tavalla kuin noitavainot ovat olleet aikoinaan tai orjakauppa on ollut aikoinaan, ihminen on ollut kauppatavaraa, ihmisiä on kaupattu. Ihmiskaupasta puhutaan tänäkin päivänä kyllä — ihan hyvä, että puhutaan. Mutta puhukaa ja katsokaa ihmisyyden sisälle, kun käytätte näitä puheenvuoroja. Niin monta kärsimystarinaa tälläkin prosessilla olette aikaansaamassa. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Bergbom.

21.31 Miko Bergbom ps: Arvoisa rouva puhemies! Edustaja Kiljunen, kehotitte katsomaan ihmisyyden sisälle. Katsotaan suomalaisen maahanmuuttopolitiikan sisälle, minkälaista suomalainen maahanmuuttopolitiikka on tähän mennessä ollut:

Aloitetaan vaikka näistä pysyvistä oleskeluluvista. Suomeen on siis tähän mennessä voinut saada pysyvän oleskeluluvan, vaikka ei olisi osannut suomen tai ruotsin kieltä. Suomeen on myös voinut saada pysyvän oleskeluluvan elämällä sosiaaliturvan varassa, ei siis käymällä töissä. Tällainen järjestelmä meillä on ollut pysyvien oleskelulupien osalta. Se on ollut järjestelmä, joka loukkaa ja pilkkaa suomalaista hyvinvointiyhteiskuntaa, jota veronmaksajat rahoittavat.

Maahanmuuttopolitiikka Suomessa laajemminkin on ollut aika löperöä. Tänne on voinut tulla hyvin kevyin ehdoin, ja täältä on suomalaisen yhteiskunnan ollut hyvin vaikea saada ulos sellaisia ihmisiä, jotka rikkovat suomalaisen yhteiskunnan perusarvoja. Tämä on se perusongelma, jota perussuomalaiset ovat lähteneet ratkaisemaan. Niin pysyvien

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

oleskelulupien osalta, työperäisten lupien osalta kuin kansalaisuuden saamisen ehtojen osalta hallitus kiristää sääntelyä, ja sille on perusteltu syy. Näin tehdään kaikkialla Euroopassa.

Kysytte: minkä takia? Kysymys ei ole siitä, että emme pystyisi katsomaan ihmisyyden sisälle, vaan katsomme, mitä vaikutuksia suomalaisille ihmisille ja jopa eurooppalaisille ihmisille on ollut harjoitetusta maahanmuuttopolitiikasta: korkea riippuvuus sosiaaliturvassa — suomalainen veronmaksaja maksaa. Te katsotte ihmisyyden sisälle, me katsomme veronmaksajan lompakon sisälle: se ei ole ehtymätön.

Euroopassa maahanmuuttopolitiikka on aiheuttanut merkittävää segregoitumista eli eriytymistä asuinalueiden välillä, mikä on johtanut siihen, että tavalliset eurooppalaiset muuttavat alueelta pois, koska siellä ei pysty enää asumaan, koska siellä ei ole turvallista. Suomessa on nähty väkivaltarikosten osalta, myös seksuaalirikosten osalta, merkittävää yliedustusta maahanmuuttajien osalta. Katsokaa ihmisyyden sisälle, me katsomme tilastojen sisälle, ja niissä nähdään, että suomalainen maahanmuuttopolitiikka on täysin epäonnistunut. Sinisilmäisyys ei ole vaihtoehto maahanmuuttopolitiikassa, eikä sinisilmäisyys ole vaihtoehto tälle hallitukselle, mikäli se teille on vaihtoehto.

Me katsotaan sitä, mikä vaikuttaa suomalaisten ihmisten elämään ei vain tänään vaan myös kymmenen vuoden päästä, ja tällä maahanmuuttopolitiikalla, jota tänä päivänä harjoitetaan, on iso merkitys sille, miltä Suomi näyttää tulevaisuudessa ja kestävätkö veronmaksajien kärsivällisyys ja hermot sitä, mitä heidän rahoillaan rahoitetaan.

Maahanmuuttopolitiikasta vielä mainittava: Jos katsotaan tilastojen sisälle, mitä tulee kustannuksiin, niin yli kaksi miljardia euroa menee tällä hetkellä erilaisiin etuuksiin maahanmuuttajille. Kuten sanoin, veronmaksajien lompakko ei ole ehtymätön.

Mitä tulee keskustaan, joka haluaisi eritoten keventää paitsi pysyvien oleskelulupien ehtoja myös poistaa itse asiassa saatavuusharkinnan: Se johtaisi tilanteeseen, jossa koko maailman ovet olisivat auki Suomeen — tervetuloa tänne tekemään. Ei tarvitse suomalaisen työnantajan enää kysyä, onko Seppo työttömänä, onko Timo työttömänä, olisiko tölle tarvetta, vaan haetaan suoraan sieltä Lähi-idästä, haetaan Kaukoidästä, haetaan Afrikasta ja Aasiasta, tänne tullaan töihin, ja sitten ihmetellään, mistähän johtuu, että tuottavuuskehitys ja palkat eivät nouse vaikka rakennuslalla. No, onko sille joku syy? Ehkä vaikka se, että työvoiman saatavuus maailmalta on ehtymätön.

Toisaalta toinen ongelma on se, että tällä hetkellä syntyvyys laskee lähes kaikkialla maailmassa, ja se johtaa tilanteeseen, jossa kaikkialla tullaan kamppailemaan työvoiman saatavuudesta. Se ei siis voi olla ratkaisu, että kevennetään vaan ehtoja, jotta kaikki saavat tulla tänne millä tahansa ehdoilla mistä tahansa päin maailmaa, vaan ratkaisu on se, että kehitetään ratkaisuja, teknologisia ratkaisuja, joilla mahdollistetaan se, että pärjätään pienemmällä määrällä väkeä. Tuo on oravanpyörä, jota te yritätte rakentaa, ja jossain kohtaa siinä ollaan tilanteessa, että se pyramidihuijaus kyllä tulee tuhoutumaan, valitettavasti.

Mutta mitä maahanmuuttopolitiikkaan tulee, niin uskallan olla jyrkästi eri mieltä edustaja Kiljusen kanssa. Tässä ei ole kysymys pelkästään ihmisyydestä, vaan tässä on kysymys myös siitä, minkälaista politiikkaa suomalaisten kannalta tässä talossa harjoitetaan, ja sinisilmäisyys siinä on erittäin vaarallista. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Honkonen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

21.35 **Petri Honkonen kesk:** Arvoisa rouva puhemies! Käytän tässä nyt vielä yhden puheenvuoron. Näin iltaunaisena nämä istunnot kovin myöhään eivät varmaan ole sellaisia, että ainakaan minun osaltani ne tuovat mitään uutta lisäarvoa Suomen kansalle, mutta nyt ajattelin muutaman sanan vielä tätä keskustelua kommentoida.

Jos minä kertaan, mikä on keskustan maahanmuuttopoliittinen linja: Me haluamme ensinnäkin painaa turvapaikanhakijoiden määrän nolleen. Se on meidän tavoitteemme Euroopan tasolla kehittää tätä järjestelmää, että tämä toimimaton turvapaikkajärjestelmä uudistettaisiin Euroopassa siten, että olisi oikeasti hallittavia, laillisia reittejä luoda ja suoda turvaa niille, jotka sitä sitten oikeasti tarvitsevat. Tämä nykyinen järjestelmähän ei toimi, ja emme usko, että tästä olemme kauheasti eri mieltä hallituspuolueiden kanssa.

No, mitä tulee tähän työperäiseen maahanmuuttoon, niin kyllä haluamme sen esteitä purkaa, mutta haluaisimme siihen tämän Kanadan mallin, ja toivon, että hallituskin voisi sitä harkita, että voisimme ikään kuin laittaa sitten järjestykseen sitä työvoimaa, ketä me tänne otamme vastaan omien tarpeidemme mukaisesti, ja siinä keskusta kyllä luottaa yrittäjiin. Meillä on vahva luotto suomalaisen yrittäjään, suomalaisen työnantajaan, että he tietävät oman yrityksensä tarpeet kasvuun, tuntevat sen oman alueen työmarkkinan. Jos ei yksinkertaisesti saada työvoimaa, niin onko parempi sitten, että se yritys lähtee Suomesta pois kuin rekrytoi ulkomailta? Nämä ovat ihan isoja kysymyksiä nyt, kun tämä meidän syntyvyys putoaa, ja niihin pitäisi olla vastauksia.

Sitten mitä tulee tähän, kun tässä oli siitä, että ei ole ratkaisu esimerkiksi tämä pysyvän oleskeluluvan ehtojen keventäminen siltä osin, kuin ihminen on suorittanut suomalaisessa tutkintojärjestelmässä suomen kielellä tutkinnon ja sen hyväksytysti läpäissyt, niin mikä on sitten se vaihtoehto? Nyt julkisuudessa ekonomistit ovat esittäneet vaihtoehtoja, että eläkeikää nostettaisiin 70 vuoteen tämän ongelman ratkaisemiseksi. Jotkut ekonomistit ovat esittäneet, että vanhuksia ruvettaisiin hoitamaan taas kotona. Hoidammeko me omat vanhempamme kotona, kun ei ole niitä hoitajia? Toistan: valtiovarainministeriön — sosi- aali- ja terveysministeriössä muuten on perussuomalaiset ministerit — arvioiden mukaan 45 000 hoitajaa tarvitaan vuoteen 2040 mennessä, ja meillä syntyi 43 000 lasta viime vuonna. Eli nämä meidän haasteemme — ellei nyt sitten tule niitä edustaja Harkimon robotteja, jotka työntävät lusikalla ruokaa vanhuksille ja kääntävät — ovat kyllä todella vaikeita ratkoa ilman, että me luodaan hallittuja, laillisia väyliä saada tänne työvoimaa Suomen ulkopuolelta tekemään näitä töitä, joihinka meillä ei enää oma työvoima riitä, varsinkaan sitten, kun talouskasvu toivon mukaan nyt pian alkaa, tekemään näitä töitä tähän yhteiskuntaan.

Arvoisa rouva puhemies! Vielä lopuksi: Keskustan mielestä se, että pysyvän oleskeluluvan voi saada helpommin, kun on suorittanut suomalaisessa koulutusjärjestelmässä suomen kielellä hyväksytyn tutkinnon, ei ole kohtuuton eikä hallitsematon maahanmuuttopoliitiikan kevennys, vaan se, jos mikä, on järkevä tapa saada nykyjärjestelmän puitteissa osaavaa työvoimaa Suomen työmarkkinoille täyttämään tätä alenevan syntyvyyden aiheuttamaa työvoimapulaa, joka varmasti realisoituu sitten, kun taas suhdanne hellittää ja kasvu alkaa.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.39 **Joakim Vigelius ps:** Arvoisa puhemies! Edustaja Honkonen, te olette luomassa työttömien ulkomaalaisten reserviä Suomeen. Se on se, mitä keskustan maahanmuuttopo-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

litiikka tällä hetkellä tekee. 50 000 tulijaa joka vuosi, ja nyt ilmeisesti täysin uutena linjauksena, mitä ei siinä teidän maahanmuuttopaperissanne käsittääkseni edes ollut, te olisitte tarjoamassa vielä kaikille niille, joita te erityisesti haluatte syrjäseutujen toiselle asteelle tai korkeakouluihin tuoda opiskelijoiksi, pysyvät oleskeluluvat mahdollisimman löyhin ehdoin, löyhemmin kuin mitä esittää nykyinen hallitus — perussuomalaiset, kokoomus, KD, RKP — tai mitä esittää esimerkiksi SDP vasemmalla. Teidän kannallanne tässä kysymyksessä, että tarjotaan esimerkiksi ammattikoulun käyneille pysyvä oleskelulupa, on vihreät — eivät hallituspuolueet, ei SDP, vaan vihreät, varmaan vasemmistoliittokin — he eivät olleet paikalla jättämässä vastalauseita, mutta varmasti yhtyvät tähän vihreiden linjaan.

Teidän linjanne on punavihreä linja, joka ei pidä sisällään edes sosiaalidemokraatteja, koska uskon, että sosiaalidemokraateissa edes ymmärretään se, että tällä voisi olla hyvin suuria merkityksiä ja vaikutuksia meidän työmarkkinoille, jos meillä yhtäkkiä sen reservin rinnalle, joka meillä täällä on omia, suomalaisia ammattikoulun käyneitä, tuotaisiin vielä ulkomaalaisten, pysyvällä oleskeluluvalla olevien ammattikoulun käyneiden reservi, vaikka välttämättä töitä ei edes ole, eikä sitä työn tarvetta edes kysyä, koska he pääsevät pysyville oleskeluluville. Ja vaikka se työ alkuun olisi, niin sitä ei myöhemmin enää selvitettäisi, koska kyseessä on pysyvä oleskelulupa, onko sitä työtä vai onko jääty esimerkiksi vuoden työllisyysjakson jälkeen työttä tai omaehtoisesti tukien varaan. Ei se ole mikään harvinainen ilmiö Suomessa, että näin toimitaan, erityisesti sellaisissa yhteisöissä, joissa kielitaito on heikko ja joilta ei ole edellytetty suomen kieltä, joilla ei ole korkeampaa koulutustaustaa Suomessa, joilla on muutenkin vaikeuksia integroitua suomalaisille työmarkkinoille. Ei ole mitenkään epätodennäköistä, että ammatillisen koulutuksen Suomessa saanut ulkomaalainen, joka on päässyt pysyvälle oleskeluluvalle, jäisi työttömäksi. Ja koska kyseessä on pysyvä lupa, niin hän saattaa olla pysyvästi työttömänä täällä, ja se ei ole kenenkään etu, käsittääkseni.

No, sitten edustaja Kiljusen puheenvuoroon. Olen kuullut näitä edustaja Kiljusen puheenvuoroja täällä aiemminkin, mutta kyllä ihmettelen. Jos joku tässä maassa tulee ihmettelemään tulevaisuudessa, millaista maahanmuuttopolitiikkaa täällä on harjoitettu 2000-luvun alussa, niin luulen, että he todennäköisimmin ihmettelevät sitä, mitä politiikkaa te, edustaja Kiljunen, ja teidän joukkueenne olette olleet täällä ajamassa 2000-luvun alussa, kun kaikkia ehtoja löysennettiin. Kaikkia ehtoja löyhennettiin työperäisen puolella, opiskeluperäisen puolella, perheenyhdistämisen puolella, humanitäärisellä puolella ja turvapaikanhaunkin puolella. Kaikki ehdot alas, vaatimustasot alas kielitaidon suhteen, nuhteettomuuden suhteen, työnteon suhteen, toimeentulon suhteen.

Sitten meillä on käsissä sellaisia ilmiöitä, että työmarkkinoilla halpamaahanmuutto polkee palkkoja, siellä on hyväksikäyttöä, orjamaisia olosuhteita. Opiskeluperäisen puolella meille saapuu tällä hetkellä opiskelijoita, jotka eivät pysty elättämään itseään. Kolmannes suurten kaupunkien leipäjonoista muodostuu tällä hetkellä ulkomaalaisista opiskelijoista — kolmannes.

Perheenyhdistämisten puolella meille saapuu niin ikään ihmisiä, joiden perheiden toimeentulo ei ole turvattu. Perheenyhdistäjä ei pysty sitä toimeentuloa turvaamaan perheelleen, jolloin sekä lapset että vaimot, parhaimmillaan monet, kärsivät siitä tilanteesta köyhinä Suomessa. Ulkomaiden, kehitysmaiden köyhät tulevat Suomeen kärsimään köyhyydestä. Se on ikään kuin vastaus tähän meidän väestöpyramidin heikkouteen, ikääntyvän väestön ongelmaan: ulkomaiden köyhät ja työttömät Suomeen köyhiksi ja työttömiksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

Sitten humanitäärisen puolen ongelmia, joita tässä on luotu 2000-luvun ja 1990-luvun lopun politiikalla, voisin luetella täällä kyllä loppuillan: segregatiota, jengiytymistä, voimakasta tukiriippuvuutta, kunniaväkivaltaa — aivan uudenlaisia rikosmuotoja, joita ei Suomessa juuri tunnettu ennen tätä kansainvälistynyttä maailmaa — puskaraiskaukset, joukkoraiskaukset, terrori-iskut. Monia kansainvälisiä ongelmia on tuotu, enkä sano tätä sillä, että maahanmuuttoa ei olisi pitänyt lainkaan harjoittaa. Siten monesti tämä kritiikki, mitä perussuomalaisista annetaan, halutaan tulkita, yleensä tarkoitushakuisesti.

Minä puhun näistä epäkohdista sen takia, että jotkut eivät havaitse niitä lainkaan. Silmät ovat ikään kuin suljettuina niille. Mietitään vain koko ajan sitä, mikä olisi mahdollisimman helppo ja matala rima, jotta mahdollisimman moni pääsisi tänne. Minä ajattelen, että se riman taso, asetettiin se sitten matalalle tai korkealle, määritetty sen kautta, mitä me halutaan tänne maahan, millaisia tulijoita me tahdotaan. Jos me tahdotaan ihmisiä töihin, niin vaaditaan heiltä töitä. Jos me halutaan ihmisiä nimenomaan korkeapalkkaisiin töihin, niin vaaditaan heiltä korkeapalkkaista työtä. Jos me ei haluta rikollisia tähän maahan, vaaditaan, että he eivät tee rikoksia. Jos me halutaan, että ihminen on kotoutunut ennen kuin hän voi pysyvästi jäädä tähän maahan, vaaditaan, että hän on kotoutunut, että hän on oppinut kielen, että hän ei ole syyllistynyt rikoksiin.

Näiden vaatimusten asettaminen ei ole vaikeaa muuten kuin poliittisesti. Lainsäädännöllisesti se on niinkin helppoa kuin tällä hallituskaudella on nähty. Kiristystä pystytään tekemään. Niitä pystyttäisiin tekemään vieläkin enemmän, jos poliittista tahtoa löytyisi, mutta valitettavasti sitä puuttuu tässä salissa edelleen, kun nämä perusasiat ovat edelleen täällä minun toistamani. Uskon, että kollegat joutuvat niitä vielä pitkään toistelemaan senkin jälkeen, kun minusta aika jättää, valitettavasti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Lehtinen.

21.46 Rami Lehtinen ps: Arvoisa rouva puhemies! Harmi, että edustaja Kiljunen lähti pois. — Sinänsä ymmärrän hänen puheenvuoronsa kyllä varsin hyvin. Nimittäin nykyiselläänhan se tilanne on niin, että esimerkiksi perhesiteen kautta jos Suomeen tulet, olet ollut sen neljän vuoden jälkeen oikeutettu siihen pysyvään oleskelulupaan ja käytännössä elinikäiseen oleskeluun Suomessa ilman, että on ollut edellytyksiä siitä, että osaisi suomen kieltä tai haluaisi kantaa kortensa kekoon vaikka työllistymällä tässä yhteiskunnassa. Mutta se, että ei saa pysyvää lupaa, ei tarkoita toki sitä, että pitäisi sitten poistua, mikäli se perheside jatkuu. Poistuminen tulisi eteen siinä kohtaa, kun se rakkaus loppuu, mikäli ei sitten muita edellytyksiä maassa olemiseen enää olisi. Eli sinänsä en jaa kyllä sitä huolta siitä, että Suomesta poistettaisiin, mikäli on sitten parisuhteessa ja maassaolon edellytykset sitä myöden täyttyvät.

Tässä pitää ymmärtää myöskin se, että on muitakin lupia, niin kuin sanoin aikaisemmin. Jatkuvan luvan kautta voi olla Suomessa pidempään, mutta se pitää vain hakea määräajoin uudelleen. Yhtä lailla voi hakea EU:n lupaa eli pitkään asuneen lupaa, jota voi hakea viiden vuoden asumisen jälkeen, mikäli kielitaitoa löytyy ja mikäli sitten pystyy osoittamaan toimeentulon — mikä ei taas sitten perustu työntekoon, vaan pitää muuten osoittaa toimeentulonsa. Eli erilaisia väyliä olla maassa ja saada tänne lupaa on kyllä varsin paljon.

Kysyisinkin, että jos ajattelee, että tulee tähän maahan perhesiteen kautta, niin onko se täysin kohtuutonta kaikkia niitä palveluita vastaan, joita tästä maasta saa, jotka ovat äärim-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

mäisen hienot, että tulisi opiskella tämän maan kieltä ja tulisi jotenkin pyrkiä kantamaan kortensa kekoon tässä yhteiskunnassa. Mielestäni se ei ole kohtuuton vaatimus.

Mitä tulee tähän keskustaan esittämään malliin tästä Kanadan pisteytyksestä, niin se on juuri näin, että jos maahantulijoita voitaisiin ottaa pelkästään pisteytysmallin perusteella, niin se olisi toki ehkä se paras malli, mutta on vaikea nähdä, että se, että se tuodaan kaiken muun rinnalle ikään kuin lisäväyläksi, olisi tässä ratkaisu.

Muutenkin ajatusmalli siitä, että väestön määrä ei ikään kuin koskaan voisi laskea ilman, että siitä selvitään, on kyllä minun mielestäni varsin outo ajatusmaailma. Tämä maapallo ei nimittäin kestä sitä, että joka vuosi kaikkien maiden väestöluku kasvaisi, vaan aika nopeasti tullaan siihen tilanteeseen, että siitä ei enää selvitä.

On harmillista, että tämä sali on tyhjentynyt. Ilmeisesti tämä on niin vähäpätöinen asia, ettei tästä pidempään haluta keskustella, vaikka Suomen tulevaisuuden kannalta tässä on erittäin iso kysymys. — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Vigelius.

21.49 Joakim Vigelius ps: Arvoisa puhemies! Muistutan vielä tämän keskustelun loppuun, että pysyvä oleskelulupa ei ole ainoa tapa jäädä Suomeen. Suurin osa ihmisistä, jotka tulevat tänne maahanmuuttajina, ulkomaalaisina, ei tule suoraan pysyville oleskeluluville. Heillä on määräaikaista oleskelulupia perustuen esimerkiksi työhön, suojeluasemaan tai niin edelleen. Jotta ihminen saadaan jäämään Suomeen, hänen täällä olemistaan, tänne jäämistään, ei tarvitse vakinaistaa löyhin ehdoin. Se voidaan vakinaistaa, jos tietyt edellytykset täyttyvät, mutta minusta ei ole kohtuutonta vaatia esimerkiksi kielitaitoa ja nuhteettomuutta, sitä, että ei ole nojattu yhteiskunnallisiin tukiin.

Nimenomaan tästä näkökulmasta haluaisin vielä palata tähän edustaja Kiljusen puheenvuoroon. Edustaja Kiljunen totesi sen suuntaisesti, että meidän pitäisi omalla sydämellämme ajatella hieman tätä kysymystä, ikään kuin empatian ja sympatian ja vastaavanlaisen kautta, tunnetason kautta. Minä ymmärrän hyvin niitä tunneperäisiä syitä, minkä takia on hienoa, jos olet löytänyt jostakin maailmalta itsellesi vaimon tai miehen. Olisi hienoa tuoda hänet Suomeen. Mutta siinä kohtaa tulee maahanmuuttopolitiikan näkökulmasta kysymys, millä perusteella tänne tullaan ja kuka sen viulut maksaa. Minusta se on perusteltu kysymys. Voi ehkä tuntua, jos asia lähestyy pelkästään tunnenäkökulmasta, ikävältä puhua kustannuksista, mutta kun meillä on Suomessa asumisperusteinen sosiaaliturva, niin se johtaa tilanteeseen, että jos tänne on tultu, niin täällä on oikeutettu tukiin. Jos tänne on tultu ilman, että perhe elättää tai esimerkiksi perheenpää pystyy elättämään sitä omaa puolisoaan, niin minusta on ihan reilua muiden veronmaksajien ja täällä olevien ihmisten näkökulmasta kysyä, että no kuka sen sitten maksaa. Onko se meidän tehtävämme maksaa kaikki ne palvelut ja kaikki se, mitä tämä ihminen itse tai vaikka se puoliso ei täällä pysty maksamaan?

Suomeen voi tulla tekemään töitä, Suomeen voi tulla elättämään itsensä, Suomeen voi tulla oppimaan sen yhteydessä kieltä, elämään nuhteetonta elämää. Kaikki tämä on mahdollista. Kaikki tämä on myös jatkossa mahdollista, mutta vaatimustasoa nostetaan juuri siksi, että tulijat pystyisivät elättämään itsensä, työllistymään, sopeutumaan tähän yhteiskuntaan. Moni asia itse asiassa ratkeaisi maahanmuuton saralla sillä, että yhä useampi puolue tässä salissa kannattaisi asumisperusteisen sosiaaliturvan siirtämistä nimenomaan kansalaisuusperusteiseksi. Sillä päästäisiin monista näistä kysymyksistä eroon, koska silloin

Pöytäkirjan asiakohta PTK 113/2025 vp

aidosti nämä etuudet ja palvelut olisi rajattu Suomen kansalaisille, ja sen jälkeen me voitaisiin pohtia sitä, millä ehdoilla maahanmuuttopolitiikkaa harjoitettaisiin, jos kustannukset lankeaisivat tulijalle ja eivätkä täällä jo olijoille.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.